

Andrej Ivanuša

Sveta tekma Nunemorja

Sredi toplega obdobja, ko je planet Ledenik na svoji krožnici najbližji Chari, sem se znašel na pristajalni ploščadi raketodroma in se komaj upiral ledeno mrzlemu vetru, ki me je želel zabrisati nazaj proti transporterju in proti zabojem, ki so jih roboti raztovarjali. Ogledoval sem se naokrog in čakal, da pride kdo pome.

Chara je svetila skozi tanko kopreno oblakov. Popravil sem dihalko respiratorja. Nanj sem se moral nekako privaditi, kajti atmosfera na Ledeniku je redkejša in z manjšim odstotkom kisika kakor na Zemlji. Na tem planetu je na prostem vedno potrebno nositi respirator in večslojni zaščitni kombinezon z grelnikom. Ker je sedaj bilo »ledeniško poletje«, je bil moj grelec za pasom ugasnjen.

»Nima smisla,« je rekel nekdo za menoj. Obrnil sem. Bil je pilot.

»Kaj nima smisla?«

»Ne boš ničesar dočakal, ne avtomobila in ne kamiona!«

»Kako veš, da čakam na prevoz?« Zmignil je z rameni.

»Menda! Vsak novinec čaka. A tukaj ni ne enega in ne drugega!« je rekel in se zasmejal. Njegov smeh je dušila maska respiratorja. »Otok je premajhen za kaj takega. Pa tudi v tem mrazu odpove vsa naša tehnika. Če ne takoj, pa čez pet minut! Samo poglej robote! Polovica jih je že pomrznila.«

Razgledal sem se naokrog in njegova trditev je bila resnična.

»Kaj pa Kosmatinci?« sem vprašal z upanjem v glasu. Zamahnil je z roko:

»Tu jih ni! Sem ne pridejo za noben denar! Mogoče občasno kakšen diplomat!«

Vdal sem se v usodo.

»Ti ne greš tja?« sem vprašal in pokazal proti kontrolni zgradbi.

»A-a!« je odkimal. »Ničesar nisem tukaj izgubil. Še tako majhna vesoljska ladja je bolj udobna od teh zgradb tukaj. Samo raztovorim, preverim sisteme in jo takoj zbrišem nazaj. Prej, preden mi zmrznejo usmerniki in zakrilca.«

Pogledal sem čez pristajalno ploščad in spet proti njemu.

»Kako bodo pa prepeljali moje zaboje?«

»Ne bodo,« je rekel.

»Ne bodo?« sem presenečeno ponovil.

»No, kasneje, ponoči. S sanmi v katere so vpreženi rosomahi,« je pojasnil.

»Rosomahi?«

»Uh, kaj na misije pošiljajo samo neizobražene diplomate ...«

»Prosim!« sem povzdignil glas.

»Oprosti, no! Rosomahi so tukajšnje vprežne živali. Velike so kot psi, a so bolj podobne tasmanskim rosomahom z vrečo. Pa jih tako imenujemo!« je pojasnil.

To me je napeljalo na nenavadno idejo. Med premišljevanjem o njej, sem se napotil peš čez ploščad v kontrolno stavbo.

Ko so se dvojna avtomatska vrata zaprla za menoj, me je objela blagodejna toplina. Olajšano sem odpel pas, da je dihalka popustila svoj tesni objem okrog ust. A mogoče bi bilo bolje, če ne bi. Notranjost poslopja je smrdela.

Na Ledeniku vsa poslopja smrdijo. Prav vsaka zgradba smrdi malo drugače. Če bi mi povezali oči ali bi oslepel, bi že po smradu vedel, kje se nahajam. Kljub regeneracijem je zrak

vedno postan in zato hel, saj se trudijo, da bi vse zadržali znotraj zgradb in znova reciklirali. Zunaj je premrzlo, da bi lahko prezračili prostore. A tudi drugače energije in materialov ni v izobilju.

Planet Ledenik kroži okrog zvezde Chara. Klima je primerna kvečjemu za Eskime. Predstavljajte si klimo visokega Kanadskega severa ob ekvatorju, Antarktika bi bila nekje na zmernih širinah. Pola sta za nas praktično nedostopna. Kosmatinci, torej domači prebivalci, se tam najbolje znajdejo. Imenujemo jih tako, ker so poraščeni z dolgo in gosto dlako, spodaj imajo še dodaten puh, debelo podkožno salo in še nekaj drugih prilagoditev na arktične razmere. Imajo vrečo v kateri nosijo svoje negodne mladiče. Oblačil ne nosijo, le nekakšna ogrinjala, ki govorijo o statusu nosilca, in raznovrstna pokrivala z različnimi zavihki, da z njimi prekrijejo izpostavljena ušesa, nosove in četverne oči. Oblačila uporabljajo le za potovanja na oba planetna pola.

Naši vrli raziskovalni astronauti so pred desetimi leti arogantno zapičili zastavo v tisto ledeno puščavo. Kljub vsem opozorilom so ponovili naše stare zablode o večvrednosti človeške vrste. Zato so jih dobili po glavi. Ko so nas domači prebivalci potolkli, smo se komaj uspeli dogovoriti za diplomatsko misijo. Naše bivanje na Ledeniku se je po vseh vojaških avanturah skrčilo na Nebesni otoček sredi Ekvatorskega morja, ki nam ga je nekakšna planetna vlada Ledenika odobrila za diplomatsko izpostavo. Obenem pa so lahko natančno kontrolirali kaj počnemo na njem.

Pol leta po začetku mojega dela v diplomatski misiji, je prišel na obisk Starogrč, novo izvoljeni veliki mungos celine Kobold. Hotel je izmolsti nekaj nove tehnologije in tehničnih naprav od Zemljanov. Moja naloga je bila, da pripravim sejno sobo. Kar je pomenilo, da je bilo potrebno prezračiti prostor in vanj spustiti ledeniški mraz, da se ustvari vsaj znosna klima za gosta pri minus dvajsetih stopinjah.

Pogajanja so bila dolgotrajna in naporna. Bili smo mu pripravljene prepustiti določene naprave in ga poučiti o nekaterih tehnologijah, a za to ni želel narediti nobene protiusluge. Minevali so dnevi in Starogrč je začel groziti, da bo na posvetu velikih mungosov vseh celin Ledenika dosegel, da nas v celoti in dokončno izženejo s planeta.

»Tako! Končali smo!« je rekel polglasno vodja naše diplomatske misije Ivan Ivanovič Karlov z utrujenim glasom, ki je naznanjal pogajalski poraz. Člani našega diplomatskega predstavništva so se le spogledovali in zmigovali z rameni. Člani kosmatinske delegacije pa so s kosmatimi prsti tapkali po mizi, kar je kazalo na njihovo zadovoljstvo.

Sedaj je nastopil moj trenutek. Zamisel z letališke ploščadi ob mojem prihodu je končno dozorela. Od vznemirjenja mi je utripalo srce, ko sem se oglasil:

»Ivan Ivanovič, dovolite še meni, da poskusim z zelo nenavadnim predlogom!« Začudeno je privzdignil obrvi. Vsem je bilo jasno, da mu je popolnoma vseeno, kaj bom predlagal. Če bo tudi ta predlog zavržen, je jasno, da se bomo morali slej ko prej pobrati s planeta. Če mi pa uspe, pa bo Ivan Ivanovič požel vse zasluge.

»Prav!« je pokimal. Pogoltnil sem slino in ugasnil mehanskega prevajalca. Skušal sem v najboljši kosmatinščini povedati svojo misel.

»Veliki mungos Kobolda, slišal sem, da prirejate vsako leto sveto tekmo s sanmi in rosomahi čez vso celino.«

Videl sem kako se je Starogrč presenečeno zazrl vame.

»Da! Da, res je! Sveta tekma Nunemorja. Zakaj vas to zanima?« je počasi vprašal.

»Tudi na Zemlji imamo podobno tekmo. Ni tako dolga in pomembna kakor je vaša, a prav tako se odvija s sanmi in z vpreženimi živalmi, ki so po svoje podobne vašim rosomahom,« sem rekel in počakal, da dojame moje besede. Videl sem, da sem mu zbudil pozornost.

»O, presenečen sem. Nisem vedel, da imate tam led in sneg. Kolikor mi je znano, je vaš planet mnogo toplejši od našega.«

Pokimal sem:

»Vaše informacije so popolnoma točne. Vendar je na obeh planetnih tečajih dovolj snega in ledu.«

Starogrč se je nagnil naprej in lokavo vprašal:

»Zakaj vas torej naša sveta tekma tako zanima?«

»Želel bi se pomeriti z vašimi najboljšimi tekmovalci na njej!« sem tiho rekel.

Presenečeno se je nagnil nazaj.

Nadaljeval sem:

»Na Zemlji sem dostikrat tekmoval in sem bil med najboljšimi. Zdaj se želim pomeriti z vašimi najboljšimi in dokaže se naj v pravični tekmi, kdo je res boljši.«

»O, ho, ho! Zemljan, ti si pa res pravi! Na tekmi z našimi najboljšimi s sanmi in rosomahovo vprego čez celino. To pa bi res rad videl. Omegaš še pred prvim postankom!« je veselo rekel.

S sedežev sta skočila njegova svetovalca. Eden je rekel:

»To ne gre! Zemljan ne more premagati nikogar. Zemljan ne more na našo sveto tekmo. To bi bila skrunitev prednikov!«

Drugi je nadaljeval:

»Skrunitev! Že sama misel je žaljiva.«

Tudi naši so poskočili. Name se je zlila ploha besed.

A Ivan Ivanovič je dvignil roko in vsi so se pomirili ter sedli. Rekel je:

»Zagotavljam vam, veliki mungos, da se bo naš član Samo Bereden ravnal skladno z vašimi svetimi običaji. Potreboval bo nekoga, ki ga bo o vsem podučil, da ne bo delal sramote ne vam in ne nam. Ob tem pa predlagam še majhno stavo.«

Starogrču so se zasvetile oči. Kosmatinci so bili znani po tem, da so radi stavili.

»Ha! To me res zabava!« je rekel. »Kakšno stavo predlagaš, Zemljan!«

»Če Samo zmaga na tekmi, boste odprli na vsaki celini po eno trgovsko postojanko in skupaj bomo določili cene za izmenjavo dobrin, tehnologije in idej,« je rekel Ivan.

»Prav!« je rekel Starogrč. »Če pa izgubi, se boste pobrali s tega planeta in se nikoli več ne boste vrnili nazaj!«

Zaprlo mi je sapo ob tako visoko postavljeni stavi. To ni bil moj namen, saj sem želel le, da pridem ven iz te zatohle in smrdeče ambasade in si malo pretegnem noge na tekaških smučeh. A zdaj je bilo, kar je bilo.

»Se strinjam!« je na moje presenečenje rekel šef.

Ivan Ivanovič je sedel v fotelju in mi kazal hrbet, ko sem stopil v njegovo pisarno. Obrnil se je in rekel:

»Samo Bereden, še dobro, da sem ljubitelj smučarskih tekaških tekem. Vem, da si bil olimpijec in biatlonec. Nekaj izkušenj imaš torej. Si kdaj vozil sani s pasjo vprego?«

»Sem, a nikoli čez Aljasko. Na Idarodu nisem bil nikoli!« sem rekel. Zavzdihnil je:

»No, dobro! Ti si zdaj naša rešilna bilka. Ničesar več nisem mogel ponuditi, ko je stari Kosmatinec zatrmoglavil. Torej pričakujem, da boš delo dobro opravil.«

Pokimal sem, da se zavedam odgovornosti. Sedaj je bilo pred nami novo upanje.